

Kontroll av takstene C34a-f for behandling i grupper

Fysioterapeuter

Versjon 1.0

Dato: november 2018



Innhold

Sammendrag	3
1 Bakgrunn og formål	4
1.1 Om Helfos kontroller	4
1.2 Formålet med kontroll av takstene C34a-f	4
1.3 Regelverket knyttet til takstene C34a-f	4
1.5 Informasjon på Helfo.no	5
1.6 Tall knyttet til gruppetakster	5
1.7 Erfaring med gruppetakster og begrunnelse for kontrollen	5
2 Metode og gjennomføring	7
2.1 Utplukk av kontrollkandidater	7
2.2 Kontrollperiode og gjennomføringsperiode	7
2.3 Bruk av rådgivende fysioterapeut	7
2.4 Innhenting av informasjon og dokumentasjon	7
<i>Pasientundersøkelse</i>	7
<i>Innhenting av dokumentasjon fra fysioterapeutene</i>	7
3 Resultater og oppfølging	9
3.1 Avdekkede feil	9
3.2 Oppfølging av avdekkede feil	9
3.3 Diskusjon og oppsummering	9
4 Vedlegg	11

Sammendrag

Helfo har kontrollert bruk av gruppetakstene C34a-f i refusjonskrav fra ni fysioterapeuter. Takstene C34a-f utgjorde i 2016 10 prosent av refusjonsutbetalingene fra Helfo til fysioterapeuter.

Fysioterapeutene ble plukket ut til kontroll på grunnlag av at de hadde en bruk av gruppetakstene som var vesentlig høyere enn normalen, og at de i tillegg sendte refusjonskrav for lange og mange arbeidsdager.

Vi avdekket feil hos alle de ni fysioterapeutene. Feilene omfattet: bruk av gruppetakster ved veiledet trening, bruk av gruppetakst med feil behandlingstidslengde, feil tidspunkt på regning, manglende vurdering av medisinsk nødvendighet, ikke dokumentasjon eller mangelfull dokumentasjon av refusjonskrav, enkelte tilfeller der fysioterapeuten hadde krevd refusjon for behandling som ikke var utført.

Som følge av kontrollen har Helfo gitt pålegg om endring av praksis til fysioterapeutene. For seks av fysioterapeutene har vi sendt melding til Fylkesmannen om manglende journalføring og fattet vedtak om tilbakekreving. Totalt er 90 051 kroner krevd tilbake i denne kontrollen.

For å forebygge feilbruk anbefaler vi at fysioterapeuter som benytter takstene sikrer at takstbruken og dokumentasjonen relatert til refusjonskravet, til enhver tid er i samsvar med gjeldende regelverk. Forskriften er i dag lett tilgjengelig via Helfos nettsider helfo.no, der det i tillegg er publisert en digital veileder om vilkårene for å kreve refusjon for gruppetakster for fysioterapeuter.

1 Bakgrunn og formål

1.1 Om Helfos kontroller

Årlig utbetaler Helfo ca. 34 milliarder kroner i refusjon til privatpersoner og helseaktører. Utbetalingene blir gjort på bakgrunn av opp mot 100 millioner regninger. Det vesentligste av utbetalingene går til helseaktører, mens en mindre andel går til privatpersoner. Refusjonssystemet Helfo administrerer er et tillitsbasert system, der de fleste utbetalinger skjer automatisk etter at kravene er sendt inn. Helfo har tillit til at helseaktørene og privatpersoner følger regelverket og fremsetter korrekte krav, og at de oppsøker råd og veiledning dersom de er usikre.

Målet med Helfos etterkontroller er å rette opp feilaktige eller urettmessige krav, samt begrense mulige fremtidige feil. Tre prinsipper ligger derfor til grunn for kontrollarbeidet:

- Korrigere og sanksjonere, ved å gjennomføre kontroller av de helseaktørene med høyest risiko for feil.
- Virke preventivt, ved å øke den opplevde oppdagelsesrisikoen.
- Være informativt og veiledende, ved å legge til rette for at helseaktøren gjør det korrekt.

I 2017 hadde Helfo blant annet fokus på etterkontroll av refusjonskrav fra fysioterapeuter på bakgrunn av refusjonsområdets størrelse, risikovurderinger og tidligere kontroll erfaring. Når Helfo gjennomfører risikobaserte etterkontroller, er det helseaktørenes allerede innsendte og utbetalte krav som kontrolleres. Helfo korrigerer og sanksjonerer avhengig av avvikene som avdekkes, basert på alvorlighet og omfang.

1.2 Formålet med kontroll av takstene C34a-f

I perioden oktober 2017 til april 2018 gjennomførte Helfo en kontroll av ni fysioterapeuters refusjonskrav (regninger) for takstene C34a-f (taksten beskrives nærmere i avsnittet under). Formålet med kontrollen var å:

- Avdekke og rette opp i urettmessige refusjonskrav for takstene C34a-f.
- Veilede de kontrollerte i rett forståelse og bruk av takstene C34a-f.
- Synliggjøre kontrollresultatene for å forebygge fremtidig urettmessig bruk av takstene C34a-f.

1.3 Regelverket knyttet til takstene C34a-f

Fysioterapeuter som har inngått avtale om direkte oppgjør med Helfo kan kreve takster etter «Forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi m.m». Forskriftens kapittel 3 omhandler takster. Slik det fremkommer av forskriften kan takstene C34a-f (C34a, C34b, C34c, C34d, C34e, C34f) brukes der fysioterapeuten gir pasientene behandling i grupper på inntil 10 personer, i henholdsvis 30, 60 eller 90 minutter. Se vedlegg for utdrag fra gjeldende forskrift.

1.5 Informasjon på Helfo.no

På Helfo.no gis informasjon til helseaktører om takstbruk. Per juni 2017 var følgende informasjon om gruppetakster publisert:

Behandling i gruppe (takst C33 og takst C34)

Pasientene må ha vært til individuell undersøkelse og/eller behandling før du kan kreve takst for gruppebehandling. Du må være til stede i gruppen i hele behandlingstiden, og følge opp hver enkelt person i gruppen. Parallell behandling av annen pasient kan ikke utføres samtidig.

Lokalet og utstyret må være tilpasset antall personer i gruppen og oppgitt tid i taksten er å anse som minimum tidsbruk for gruppebehandlingen.

I løpet av høsten 2017 publiserte Helfo ytterligere informasjon om bruk av gruppetakster. September 2018 ble også en digital veileder om vilkårene for å kreve refusjon for gruppetakster tilgjengelig på helfo.no.

1.6 Tall knyttet til gruppetakster

I 2016 ble det utbetalt 204 millioner kroner til fysioterapeuter for gruppetakster. Dette utgjorde rundt 10 prosent av den totale refusjonsutbetalingen til fysioterapeutene. Til sammenligning utgjorde takster for individuell behandling¹ 72 prosent.

Allmennfysioterapeutene er de som i størst omfang benytter takster for behandling i grupper, for disse utgjorde utbetaling for gruppetakster 12 prosent av refusjonsutbetalingen i 2016.

Helfos data fra 2016 viser at 20 prosent av gruppene hvor takstene C34a-f ble benyttet, hadde 10 pasienter. 58 prosent av gruppene hadde mer enn fem pasienter.

1.7 Erfaring med gruppetakster og begrunnelse for kontrollen

Det har over flere år vært en økning i bruk av gruppetakster på fysioterapiområdet. Økningen i gruppebehandling som alternativ til individuell behandling er i utgangspunktet ønsket, fordi gruppebehandling kan øke fysioterapeutenes pasientkapasitet, samtidig som denne typen behandling for mange pasienter også er hensiktsmessig. Likevel er det vesentlig å sikre riktig bruk av takstene.

Gjennom tips og tidligere kontroller har Helfo fått kjennskap til flere tilfeller hvor gruppetakster er brukt feil. Basert på dette, samt det at vi tidligere har hatt få kontroller rettet spesifikt mot gruppetakster, besluttet vi å igangsette en kontroll av bruken av disse takstene.

Som forberedelse til kontrollen vurderte vi at følgende hypoteser om fysioterapeuters feilbruk av gruppetakster var aktuelle å kontrollere for:

- *Gruppetakster benyttes når pasienter trener på instituttet etter tilrettelagt treningsprogram.* Pasientene trener på egenhånd med mulighet for å be fysioterapeuten om veiledning ved behov. Pasientene trener når de selv ønsker, eller eventuelt på faste dager eller faste tidspunkt. Riktig bruk her skulle vært takst A10 for veiledet trening.

¹ Gjelder takstene: A2a-f, A8a-b, A9a-b.

Pasienten skulle da hatt ordinær individuell behandling eller gruppebehandling minimum hver 5. gang. Om dette ikke er tilfelle, er det heller ikke rett å kreve takst A10.

- *Gruppetakster benyttes når ikke fysioterapeut, men kun assistent eller student er til stede.* Dette kan være tilfeller som ligner på beskrivelsen i punktet over, eller det kan være gruppebehandling som ledes av personell som ikke har gyldig autorisasjon eller er fysioterapeut uten driftstilskudd. Det kan ikke kreves refusjon for disse behandlingene.
- *Det sendes refusjonskrav for ordinær trening.* Gruppetakster benyttes når praksisen er på institutt som også tilbyr trening for medlemmer. Medlemmene betaler kontingent, men likevel sendes det også refusjonskrav for C-takster. Her vil «pasientene» kunne komme uten bestemt timeavtale. Det kan ikke kreves refusjon for denne treningen.
- *I refusjonskrav fylles grupper opp med maksimalt antall pasienter, selv om gruppene i realiteten ikke er fulle.* Det kan være pasienter som ikke møter som planlagt eller har avbestilt time på kort varsel, men det sendes likevel refusjonskrav for disse. Dette resulterer i krav for behandlinger som ikke har funnet sted.

2 Metode og gjennomføring

2.1 Utplukk av kontrollkandidater

I denne kontrollen ville vi se på fysioterapeuter med en bruk av takstene C34a-f som er vesentlig høyere enn normalen, og samtidig utgjør en viss økonomisk størrelse. I tillegg ønsket vi at de av fysioterapeutene som også hadde lange og mange arbeidsdager skulle prioriteres for kontroll, dette fordi vi har erfart at risikoen for feil blant disse er høy.

Kontrollkandidatene ble plukket ut blant allmennfysioterapeuter, manuellterapeuter og psykomotorikere. Vi endte da opp med ni kontrollkandidater hvorav en er manuellterapeut og de resterende er allmennfysioterapeuter. Overvekt av allmennfysioterapeuter er naturlig da det er disse som i størst omfang benytter gruppetakster.

2.2 Kontrollperiode og gjennomføringsperiode

Kontrollperioden satt vi til august 2015 – september 2017. Vi vurderte at en periode på 2 år i denne kontrollen ville gi oss tilstrekkelig informasjon til å sammenligne saker og sikre likebehandling.

2.3 Bruk av rådgivende fysioterapeut

Vi har benyttet rådgivende fysioterapeut både i planlegging av kontrollen og i vurderinger underveis.

Som i alle kontroller har vi ansett rådgivende fysioterapeuts vurderinger som veiledende.

2.4 Innhenting av informasjon og dokumentasjon

Vi har innhentet informasjon fra de kontrollerte fysioterapeutene og et utvalg av deres pasienter. Under følger nærmere beskrivelse av omfang og hva vi har bedt om.

Pasientundersøkelse

Vi har gjennomført en pasientundersøkelse med utsending av spørreskjema til 30 pasienter per fysioterapeut.

For hver fysioterapeut gjorde vi et tilfeldig utplukk av pasienter med regninger som inneholdt C34-takst i løpet av de siste tre månedene.

I spørreskjema til hver av pasientene stilte vi spørsmål knyttet til pasientens 15 siste regninger med C34-takst.

En forutsetning for utplukket av regninger var at vi vurderte det som hensiktsmessig å spørre pasienter om behandling som har funnet sted nært i tid, for at de skulle kunne gi oss så gode svar som mulig. Samtidig vurderte vi det som lite sannsynlig at vi ville kunne bruke resultatet fra pasientundersøkelsen som grunnlag for generalisering i kontrollen, et tilfeldig utplukk av regninger for hele kontrollperioden ble derfor nedprioritert.

Innhenting av dokumentasjon fra fysioterapeutene

Samtlige kontrollerte fysioterapeuter mottok tidlig i kontrollen et innhentingsbrev fra Helfo. Her ga vi kort informasjon om kontrollen, fysioterapeutene ble bedt om svare på

spørsmål knyttet til gruppebehandling, samt om å sende inn dokumentasjon for 30 spesifikke regninger med takst C34.

Utplukket av regninger gjorde vi blant pasientene i pasientundersøkelsen. For hver pasient plukket vi ut en tilfeldig regning blant de 15 siste regningene med C34-takst.

En forutsetning for utplukket var at vi vurderte det som lite sannsynlig at vi ville kunne bruke resultatet av dokumentasjonsinnhenting som grunnlag for generalisering i kontrollen, et tilfeldig utplukk for hele kontrollperioden ble derfor nedprioritert.

3 Resultater og oppfølging

3.1 Avdekkede feil

Vi har avdekket flere ulike typer feilbruk av takstene C34a-f i kontrollen. Oppsummert dreier disse feilene seg om:

- **Bruk av gruppetakster ved veiledet trening** – fysioterapeuten har krevd refusjon for takst C34 i tilfeller hvor pasienten kun har trent på egenhånd på instituttet.
- **Gruppetakst med feil behandlingstid** – fysioterapeuten har krevd refusjon for takst som tilsvarer lengre behandlingstid enn reell behandlingstid.
- **Feil tidspunkt på regning** – fysioterapeuten har i refusjonskrav oppgitt feil tidspunkt for behandling.
- **Manglende vurdering av medisinsk nødvendighet** – for enkelte pasienter har fysioterapeuten sendt refusjonskrav for gruppebehandling over flere år uten å underveis vurdere om behandlingen er medisinsk nødvendig.
- **Ikke dokumentasjon eller mangelfull dokumentasjon av takstbruk** – fysioterapeuten har på vår forespørsel ikke forelagt nødvendig dokumentasjon for refusjonskrav, som for eksempel journaler.
- **Refusjonskrav for behandling som ikke er utført** – enkelte tilfeller der fysioterapeuten har krevd refusjon for behandling som ikke er utført.

3.2 Oppfølging av avdekkede feil

Helfo har i denne kontrollen benyttet flere ulike virkemidler for å korrigere og rette opp feilene som er avdekket. Virkemiddelbruken er tilpasset typen feil som er avdekket, alvorlighetsgrad og omfang. Virkemidlene er benyttet enten enkeltvis eller i kombinasjon.

Oppsummert for hele kontrollen er følgende virkemidler brukt:

- **Pålegg om endring av praksis**
 - Gjelder alle de ni kontrollerte fysioterapeutene
 - Gjelder dokumentasjon for åtte av fysioterapeutene
 - Gjelder takstbruk for seks av fysioterapeutene
 - Gjelder klokkeslett på regning for fem av fysioterapeutene
- **Melding til Fylkesmannen om manglende journalføring**
 - Gjelder for seks av fysioterapeutene
- **Vedtak om tilbakekreving**
 - Gjelder for seks av fysioterapeutene
 - Total ble det krevd tilbakebetalt 90 051 kroner.

3.3 Diskusjon og oppsummering

Metodikken i denne kontrollen baserte seg på å avdekke konkrete feil og rette opp disse. Vi gjorde utplukk av regninger og pasienter innenfor en begrenset tidsperiode, og vi har

ikke vurdert om fysioterapeutene har ytterligere feilbruk av gruppetakstene. En følge av dette er at beløp krevd tilbake i kontrollen er forholdsvis lavt. Og vi må stadig vurdere om det er behov for ytterligere kontroll av fysioterapeutenes praksis.

Resultatet av kontrollen viser klart at feilbruk av gruppetakster forekommer. I kontrollen har vi avdekket feil innenfor de hypotesene vi på forhånd hadde, bortsett fra for hypotesene om *refusjonskrav for ordinær trening, og gruppetakster benyttes når ikke fysioterapeut, men kun assistent eller student er til stede*. Når det gjelder det siste tilfellet, har en av de kontrollerte fysioterapeutene oppgitt at det er "annet kvalifisert personell" tilstede når pasienter trener utenom fastsatte tider for gruppetrening. Fordi vi vurderte at denne treningen uansett ikke oppfylte krav til behandling i grupper, ble fysioterapeutens tilstedeværelse ikke nærmere undersøkt.

For å forebygge feilbruk anbefaler vi at fysioterapeuter som benytter takstene sikrer at takstbruken og dokumentasjonen relatert til refusjonskravet, til enhver tid er i samsvar med gjeldende regelverk. Generell veiledning i bruk av takstene fremkommer i «Forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi m.m». Forskriften er tilgjengelig via Helsefor nettsider helfo.no. Der er det i tillegg publisert en digital veileder om vilkårene for å kreve refusjon for gruppetakster for fysioterapeuter.

Vi vil følge utviklingen i bruken av gruppetakstene og gjøre fornyede vurderinger av risikoen for alvorlig økonomisk misbruk, og dermed behovet for flere kontroller rettet mot bruken av disse takstene framover.

4 Vedlegg

Utdrag fra gjeldende Forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi m.m:

Takst	Tekst	Hon.	Ref.	Egen.	Merk.	Rep.
	<i>C. Behandling i grupper</i>					
	<i>Behandling i gruppe på inntil 6 barn under 16 år</i>					
C33a	For de første tre barn i 60 minutter, pr. pasient Ugyldig takstkombinasjon: Alle unntatt C34g, D40, F1, F21, F22, F23,	255,-	255,-	0,-	C1, C2	0
C33b	For de neste tre barn i 60 minutter, pr. pasient Ugyldig takstkombinasjon: Alle unntatt C34g, D40, F1, F21, F22, F23,	190,-	190,-	0,-	C1, C2	
	<i>Behandling i grupper på inntil 10 personer</i>					
C34a	For de første fem personer i 30 minutter, pr. pasient Ugyldig takstkombinasjon: Alle unntatt C34g, C34h, D40, F1, F21, F22, F23,	73,-	18,-	55,-	C1, C2	0
C34b	For de neste fem (6–10) personer i 30 minutter, pr. pasient Ugyldig takstkombinasjon: Alle unntatt C34g, C34h, D40, F1, F21, F22, F23,	55,-	0,-	55,-	C1, C2	00
C34c	For de første fem personer i 60 minutter, pr. pasient Ugyldig takstkombinasjon: Alle unntatt C34g, C34h, D40, F1, F21, F22, F23,	133,-	36,-	97,-	C1, C2	0
C34d	For de neste fem (6–10) personer i 60 minutter, pr. pasient Ugyldig takstkombinasjon: Alle unntatt C34g, C34h, D40, F1, F21, F22, F23,	97,-	0,-	97,-	C1, C2	0
C34e	For de første fem personer i 90 minutter, pr. pasient Ugyldig takstkombinasjon: Alle unntatt C34g, C34h, D40, F1, F21, F22, F23,	196,-	58,-	138,-	C1, C2	0
C34f	For de neste fem (6–10) personer i 90 minutter, pr. pasient Ugyldig takstkombinasjon: Alle unntatt C34g, C34h, D40, F1, F21, F22, F23,	138,-	0,-	138,-	C1, C2	0
C34g	Tillegg for behandling i basseng, pr. pasient Taksten krever samtidig bruk av enten C33a, C33b, C34a, C34b, C34c, C34d, C34e eller C34f. Ugyldig takstkombinasjon: Alle unntatt C33a, C33b, C34a, C34b, C34c, C34d, C34e, C34f, C34h, D40, F1, F21, F22, F23,	37,-	13,-	24,-	C1	0
C34h	Tillegg for behandling i grupper på 2–4 deltakere, pr. pasient. Taksten krever samtidig bruk av takst C34a, C34c eller C34e. Ugyldig takstkombinasjon: Alle unntatt C34a, C34c, C34e, C34g, D40, F1, F21, F22, F23,	25,-	25,-	0,-		0

Merknad C1

Utgifter til behandling i grupper dekkes på følgende vilkår:

1. Medlemmet må ha vært til individuell undersøkelse og/eller behandling.
2. Fysioterapeuten må være til stede i hele behandlingstiden og følge opp hver person i gruppen.
3. Lokaler og utstyr må være tilpasset antall personer i gruppen.

Ved gruppebehandling gjelder krav til dokumentasjon og epikrise, jf. § 5 i denne forskriften.

Merknad C2

Hver av takstene C33a, C33b, C34a, C34b, C34c, C34d, C34e og C34f teller som en behandling. Overlapping i tid mellom gruppebehandlinger honoreres ikke.